11/11-2026 UKA2026/300
Naleraq Isak Johannessen

Nunatsinni sikusiutinik umiarsuaqalernissaq siunertaralugu Naalakkersuisut dansk-it Naalakkersuiusuinut saaffinginninnissaanik peqquneqarnissaannik Inatsisartunut aalajangiiffigisassatut siunnersuut.
(Inatsisartunut ilaasortaq Kristian Jeremiassen, Inuit Ataqatigiit)

Siullermeerneqarnera

Qujanaq, siulittaasoq.

Siullermik Inatsisartunut ilaasortaq Kristian Jeremiassen, Inuit Ataqatigiit, siunnersuummik pingaaruteqarluinnartumik saqqummiussineranut Naleqqamiit qutsavigerusupparput.

Nunatsinni sikusiutinik umiarsuaqalernissaq pillugu aalajangiiffigisassatut siunnersuutanut.

Kalaallit Nunatsinni sikusarnera nutaarsiassaangilaq.

Siunnersuut qaqinneqartoq nunatsinni innuttaasut ulluinnarni inuunerannut, pilersorneqarnermut, inuussutissarsiornermut, angallannermut, aammalu nunatta siunissami nammineq piginnaasaqarnerulernissaanut tunngassuteqarpoq.

Sikukkut angalasarpugut, qangarsuaaniit piniartarpugut,

Aammalu sikusarnera peqqutigalugu angallannitsinni periarfissatigut killilersorneqartarpugut.

Taamaattumik ullumikkut apeqqut pingaarutilik unaavoq:

Sooq Kalaallit Nunaat, nunarsuaq tamakkerlugu sikusartuni ilisimaneqarnerpaat ilaat, suli ullumimut nammineq sikusiutinik umiarsuaateqanngila?

Immaqalu ilanngullugu pajuttaateqanngila sikusiorsinnaasunik?

Sooq nunatsinni innuttaasut pilersorneqarnissaat pillugu sikusiutinik umiarsuarnik pisariaqartitsinerput aatsaat maanna annertunerusumik oqallisigilerparput?

Sooq nunatsinni ukiut tamaasa sikusartumi, ukiut tamaasa umiarsuit apuussinnaannginnerannik ajornartorsiuteqartartumi, suli taamaattumik aaqqiissutissamik ataavartumik peqanngilagut?

Tamanna eqqarsaatigineqartariaqarpoq.

Naleqqamiit isumaqarpugut apeqqut manna illersornissamut tunngasuinnaanngitsoq nunatsinnilu innuttaasut ataavartumik naligiimmik sullinneqarnissaannut eqqartugassarput ammaassisasoq.

Sikusarnera pissutigalugu tamatta nalugunanngilarput inuussutissanik pilersuinerup ajornartorsiutitaqartoq.

Uanga nammineq Upernavimmeersuuvunga, taamaattumillu Upernaviup eqqaani nunattalu avannaani pissutsit nammineq ilisimavakka.

Nunatsinni sumiiffiit ilaat ukiup annersaani immap sikuuneranik pajuttunik tikinneqarsinnaaneq ajorput.

Erseqqissassavara Umiarsuaq tikikkaangat inuussutissat nerisassat, sanaartornermi atortussat, inuussutissarsiornermi atortussat, aammalu ulluinnarni pisariaqartinneqartut tikiunneqartarmata.

Umiarsuaq tikinngikkaangat tamanna innuttaasut ulluinnarni inuunerannut toqqaannartumik sunniuteqartarpoq.

Nioqqutissat amigaatigineqalersarput, Sanaartornermi atortussat tikinngitsoorpata suliassat ajoraluartumik kinguartinneqartarput aammalu ilaqarput naammassinngitsoorneqartartunik.

Inuussutissarsiortut aalisartut piniartut allallu atortussaminnik sikuernissaanut utaqqisariaqartarput taamaattumik sikunnginnerani atortussanik eqqanaarineq suliarineqartarpoq.

Oqaatigilluaannarlugu Innuttaasut pisariaqartitaminnik pissarsinissamut periarfissaat annikillisarpoq, ajoraluartumillu tamanna nunatsinni sumiiffinni arlalinni ilisimaneqarluarpoq.

Aamma Umiarsuit assartuutit ingerlaarlutik nunaqarfinnut tikittussaagaluarlutik, siku pissutigalugu apuuffissaminnut anngutinngitsoortarput, ilaallu utiinnartariaqartarput tassani ajornartorsiut annerpaaq tassaavoq umiarsuup usii aserujasut innuttaasunut anngutinngitsoornerat illoqarfiit nunaqarfiit pilersorneqanngitsoornerat.

Taamaattumik sikusiutinik umiarsuaqarnissaq oqallisiginerani, innuttaasut ulluinnarni atugaat aallaavigisariaqarpavut.

Nunatsinni innuttaasut sumi nunap immikkoortuani najugaqarnerat apeqqutaatinnagu pilersorneqarnissaat angusariaqarparput.

Upernaviup avannaani najugaqarneq pissutigalugu inuussutissanik allanillu pilersorneqarnissamut periarfissat annikinnerussanngillat.

Naatsumik sikusartumi najugaqarneq pineqaatissiissutigineqassanngilaq.

Naleqqamiit sumiiffiit tamarmik ineriartortinneqarnissaat pingaartitaraarput.

Tamannalu anguneqassappat angallannikkut pilersuinikkullu periarfissat pitsanngorsartariaqarpavut.

Uani assersuut immikkut ittoq saqqummiukkusuppara.

Martsimi sikuugaa suli angallatinik pajuttunik tikinneqarata takusarpavut Franskit takornariartitsillutik sikusiutinik umiarsuarnik Upernaviup avataatigut avannamut ingerlaartartut takornariartitsillutik.

Takornariat nunanit allaneersut sikusiutinik umiarsuarnik angallanneqarlutik nunatta avannarpasinnerusortaanut tikittarput.

Avannaani sikuunera takornariartitsinermut periarfissatsialattut atorneqartoq takusimavara, nunap pinngortitap nunarsuarnit allanit soqutigineqarluarneranut takussutissaavoq.

Kisiannili uani assigiinngissuseq eqqarsarnartoqippoq.

Nunanit allaneersut sikusiutinik umiarsuarnik takornarianik angallassisinnaapput, kisianni uagut nammineq innuttaasutta pilersorneqarnissaat siku pissutigalugu ajornartorsiutigisarparput.

Taamaattoqarnera qanoq nassuiarsinnaavarput?

Takornariat siku aqqusaarlugu Upernaviup avannaanut anngussinnaappata, sooq innuttaasut pisariaqartitaat aamma taamatut apuunneqarsinnaanngillat?

Sooq nunanit allaneersut nunatsinni siku periarfissatut atorsinnaavaat, uagulli nammineq pilersuinitsinni siku aporfigijuarlutigu?

Soorunami takornariartitsinermi umiarsuit aammalu nioqqutissanik assartuutit assigiinngillat.

Suliassaat assigiinngillat, sanaartugaanerat assigiinngissinnaavoq, aammalu sikumi angalasinnaassusaat assigiinngissinnaavoq.

Kisianni takornariartitsinermi taamatut umiarsuarnik atuineq takutitsivoq, nunatsinni sikusartumi angallannissamut immikkut piginnaasalinnik umiarsuaqartoqarsinnaasoq.

Taamaattumik apeqqut una misissorneqartariaqarpoq:

Taamatut piginnaasalinnik umiarsuarnik nunatsinni inuussutissanik allanillu pilersuinermut, angallannermut aammalu inuiaqatigiinnut iluaqutaasumik qanoq pilersitsisinnaavugut?

Nunatsinni siku takornariartitsinermut aningaasarsiornermut atorneqarsinnaappat, soorunami aamma innuttaasut pilersorneqarnissaat pillugu aaqqiissutissanik ineriartortitsisinnaasariaqarpugut.

Uani aamma erseqqissaatigissavara, sikusiutinik umiarsuaqarnissaq Naleqqamiit siusinnerusukkut qaqinniartarsimagakku, aammalumi Apeqquteqaatigalugu suliarinikuullugu, tassani sikusiutinik pajuttunik atsersimallutigu.

Uanga nammineq tamanna pillugu Inatsisartut suleriaasiat naapertorlugu § 33 tunngavigalugu siunnersuuteqarniarsarinikuuvunga.

Kisianni ajuusaarnaraluartumik siunnersuutitta Siulittaasoqarfimmiit isertinneqanngitsoortut ilagaat.

Taamaattumik siunnersuut una oqallisigileratsigu, Naleqqamiit nuannaarutigaarput apeqqut pingaarutilik manna kiisami Inatsisartuni oqallisigineqarsinnaanngormat.

Uani pineqanngilaq kina siulliulluni siunnersuuteqarsimanersoq.

Pineqanngilaq partiip sorliup siunnersuut saqqummiussimaneraa.

Pineqartoq tassaavoq nunatsinni innuttaasut pisariaqartitaat, aammalu ukiuni arlalinni aaqqiivigineqarsimanngitsut.

Taamaattumik pingaaruteqartipparput siunnersuutip Inatsisartuni oqallisigineqarnera erseqqissarlugu Naleqqamiit apeqqut aamma qaqinnikuugatsigu, suliassap ingerlaqqinnissaa aamma soqutigilluinnaratsigu.

Nunatsinni innuttaasut iluaqutissaat pineqartillugu partiit assigiinngissuteqarnerat aporfiussanngilaq.

Naalakkersuisut akissuteqaataat atuarlugu maluginiarparput illersornissamut isumaqatigiissutit annertuut innersuussutigineqartut.

Akissuteqaammi ilaatigut oqaatigineqarpoq 2025-mi Issittoq Atlantikullu Avannaa pillugit illersornissamut isumaqatigiissutinik marlunnik isumaqatigiissuteqartoqarsimasoq.

Tassani 42 milliardit koruunit missaannik aningaasaliinissaq ilanngullugu saqqummiunneqartoq.

Minnerunngittumillu oqaatigineqarluni Issittumi umiarsuarnik nutaanik pissarsisoqassasoq, umiarsuillu taakku sikusiorsinnaassuseqassasut.

Naalakkersuisut naatsorsuutigaat umiarsuit taakku 2030-miit Illersornissaqarfiup suliassaanut atorneqarsinnaalissasut.

Nunatta imartaa annertoorujussuuvoq, aammalu imarsiornermi sillimaniarneq, ujaasineq annaassiniarnerillu ikinngittut aammalu nalituut aqqusaartarpagut.

Kisianni uani immikkoortinneqartariaqarpoq.

Illersornissamut umiarsuaq sikusiorsinnaasoq, innuttaasunut pilersuinermut sikusiutitut atorneqarsinnaanersoq, suli erseqqissumik qulakkeerneqanngimmat.

Illersornissaqarfiup umiarsuaasa pingaarnertut suliassaat tassaapput illersornissaq, nakkutilliineq, aalisarnermik nakkutilliineq aammalu annaassiniarneq.

Taakku suliassat pisariaqartippavut inissinneqarnissaat akisussaaffiup.

Kisianni Uummannap Upernaviullu eqqaani, avannaarsuanilu

Nunaqarfinnut nioqqutissanik assartuummik siku aqqusaarlugu ingerlatsisinnaaneq allarluinnaavoq.

Taamaattumik Naalakkersuisut apererusunnarput,

Umiarsuit nutaat taakku nunatsinni innuttaasut pilersorneqarnerannut qanoq atorneqarsinnaappat? Siku aserorterlugu nunaqarfinnut pajuttunik ikiuussinnaappat, uagut Upernaviup eqqaani tamanna takuneq ajoratsigu, allanili soorlu Narsarsuakkunni takukkajuttarpagut sikunit aserorterisut,

Inunnik assartuutit ingerlasinnaaniassammata.

Assersuutigalugu umiarsuaq nioqqutissanik assartuut Upernaviup avannaani siku pissutigalugu ingerlaqqissinnaajunnaarpat, Illersornissaqarfiup umiarsuaata sikusiorsinnaasup ikiuunnissaa qanoq qulakkeerneqarsinnaava?

Tamanna isumaqatigiissutini aalajangersarneqarsimava?

Imaluunnit suli periarfissatut taamaallaat eqqartorneqarpa?

Innuttaasut pisariaqartitaat pillugit alloriassagutta Pilersaarutit piviusunngortinneqarnissaat pisariaqartippavut.

Knud Rasmussenitut ittumik umiarsuarmik tigusinissaq.n

Naalakkersuisut akissuteqaataanni aamma oqaatigineqarpoq Illersornissaqarfiup umiarsuaasa Knud Rasmussenitut ittut ilaat Kalaallit Nunaannut tunineqarsinnaanersoq imaluunniit tunniunneqarsinnaanersoq misissorneqassasoq.

Umiarsuit taakku siku nutaaq 80 centimeterit tikillugit issutigisoq sequtsersinnaasaraat oqaatigineqarpoq.

Tamanna soqutiginarpoq.

Kisianni uani apeqqutit pingaarutillit arlallit akissutissarsisariaqarpavut.

Umiarsuaq taanna nunatsinni sikusartuni tamani atorneqarsinnaava?

Upernaviup avannaani ukiuunerani siku qanoq issutigisartoq eqqarsaatigalugu, umiarsuaq taanna pisariaqartitatsinnut naleqquppa?

Aammalu pingaaruteqarpoq paasissallugu umiarsuaq taanna qanoq ingerlanneqassanersoq.

Kalaallit Nunaata nammineq umiarsuaatigissavaa? Kikkut ingerlatsisuussappat?

Kina aningaasartuutinik akiliissava?

Umiarsuaq tigusinnaagaluarlugu ingerlatsinermut aningaasassaqanngikkutta, ajornartorsiut aaqqiivigisimassanngilarput.

Taamaattumik aningaasartuutit aammalu umiarsuup atorneqarneranut pilersaarut ataatsimoortumik suliarineqartariaqarput.

Naleqqamiit pingaartipparput nunatsinni nammineq piginnaasaqarnerulernissaq.

Taamaattumik umiarsuaq nunatsinni atorneqartussaq pillugu aalajangiisoqassappat, kalaallit imarsiornermik ilinniagaqarsimasut, umiarsuarmi sulisut aammalu teknikkikkut ilinniarsimasut peqataatinneqarnissaat aamma eqqarsaatigineqartariaqarpoq.

Umiarsuaq taamaattoq nunatsinni suliffissaqartitsinermut aammalu piginnaasanik ineriartortitsinermut periarfissaasinnaavoq.

Naalakkersuisut akissuteqaataanni 2030-miit umiarsuit nutaat atorneqarsinnaanissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Kisianni ullumikkut 2026-miippugut.

2030 tikillugu ukiut arlallit suli utaqqisussaavugut.

Taamaattumik apeqqut pingaaruteqartoq unaavoq:

2030 tikillugu innuttaasut siku pissutigalugu pilersorneqarnerminni ajornartorsiuteqartuarnissaat akuersaarparput?

Naalakkersuisut pilersaarutaat siunissamut tunngapput.

Kisiannili innuttaasut ajornartorsiutaat ullumikkut, tassalu massakkut atuupput.

Ukiarpat pisariaqartissavarput.

Taamaattumik Naalakkersuisut pilersaarutaat siunissamut kisimi tunngassanngillat.

Maannakkut aamma ajornartorsiutinut aaqqiissutissanik imaqartariaqarput.

Assersuutigalugu sikusiutinik umiarsuarnik arlaanni immaqa ukioru attartortoqarsinnaassagaluarpoq ataasiarluniluunniit pajulluni inuussutissanik nutaarluinnarnik.

Tamanna Isumaqatigiissuteqarnikkut, nunatsinni sikusartuni pisariaqartitsineq naapertorlugu misissorneqarluarsinnaasutut isigivarput.

Naalakkersuisut akissuteqaataanni aamma oqaatigineqarpoq sikusiummik atuisinnaaneq pillugu isumaqatigiissusiortoqarsinnaasoq.

Taanna periarfissaq soqutiginarpoq.

Kisianni apeqqut tassaavoq qanoq sukkatigisumik tamanna piviusunngortinneqarsinnaanersoq.

Aamma kikkut pisariaqartitsineranni atorneqarsinnaanersoq.

Uani illersornissamut pisariaqartitsineq kisiat eqqarsaatiginagu, innuttaasut pilersorneqarnerat ilanngunneqartariaqartoq isumaqarpugut

Kalaallit Nunaata inuisalu nammineq pisariaqartitai aallaavigalugit.

Nunatsinni nammineq pisariaqartitatsinnut naleqquttunik aaqqiissutissanik pisariaqartitsivugut.

Kalaallit Nunaat nammineq angallannikkut, imarsiornikkut aammalu pilersuinikkut periarfissaminik ineriartortitsisariaqarpoq.

Nunatsinni namminiilivinnissamut piareersarneq oqaluuserigaangatsigu, nammineq piginnaasaqarnerulernissaq aamma ilanngullugu eqqarsaatigisariaqarparput,

Namminiilivinnissaq politikkikkut anguniagaannaassanngilaq piareersassaaq immitsinnut nammassinnaalersarluta.

Namminiilivinnissamut piareersarneq tassaassaaq nunatsinni nammineq pisariaqartitatsinnik aaqqissuussineq, nammineq imartatsinni angallannikkut nunatta iluani eqaannerunissamik anguniagaqarneq.

Naleqqamiit isumaqarpugut suliassaq manna illersornissamut umiarsuarnik nutaanik pissarsinissamik utaqqiinnarneqassanngitsoq pilersaarutit annertunerusut pisariaqartippagut.

Pilersaarummi ilaatigut misissorneqartariaqarput nunatsinni sumiiffiit sorliit sikusiutinik ikiorserneqarnissamik pisariaqartitsinerpaasut.

Ukiup qanoq ilinerani pisariaqartitsineq annertunerpaasarpa?

Umiarsuit nioqqutissanik assartuutit qanoq akulikitsigisumik siku pissutigalugu apuussinnaajunnaartarpat?

Tamanna inuiaqatigiinnut qanoq aningaasatigut kinguneqartarpa?

Aammalu sikusiutinik umiarsuarnik atuisinnaaneq qanoq aningaasartuuteqartassava?

Taakku paasissutissat tunngavigalugit aalajangiisoqartariaqarpoq.

Pilersaarummi aamma Royal Arctic Line, imarsiornermi ingerlatsisut, inuussutissarsiortut, kommunit aammalu innuttaasut peqataatinneqarsinnaapput.

Pingaartumik sikusartuni najugaqartut tusarneqartariaqarput.

Upernaviup avannaani nunaqarfiit qanoq pisariaqartitsinersut taakkunani najugaqartut ilisimavaat.

Avannaani innuttaasut ulluinnarni atugaat Nuummi allaffinniit kisimi nalilersorneqarsinnaanngillat.

Taamaattumik sumiiffinni ilisimasat aammalu misilittakkat pilersaarusiornermi atorneqartariaqarput.

Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuuteqarput, tassani danskit naalakkersuisuinut saaffiginninnissaq aammalu Illersornissaqarfiup Issittumi umiarsuassaasa piaarnerpaamik sananeqarnissaat qulakkeerneqarnissaa siunertarineqarluni.

Tamanna pillugu apeqqut pingaarutilik saqqummiukkusupparput.

Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaanni pingaarnertut Illersornissaqarfiup umiarsuassaasa sananeqarnissaat pineqarpoq.

Kisianni siunnersuutip aallaqqaataani anguniarneqartoq tassaavoq nunatsinni sikusiutinik umiarsuaqalernissaq.

Taakku imminnut attuumassuteqarput, kisianni ataatsimik isumaqanngillat.

Taamaattumik Aappassaaniinginnerani Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat pillugu erseqqissumik akissutissarsisariaqarpugut.

Umiarsuit nutaat taakku nunatsinni sikusartuni pilersuinermut atorneqarsinnaanerat qulakkeerneqarsinnaava?

Aamma Illersornissaqarfiup umiarsuaanik atuisinnaanngikkaanni, allatigut sikusiutinik ikiorserneqarnissamut periarfissat pilersinneqassappat?

Nunatsinni innuttaasut pisariaqartitaat pilersaarummi qanoq inissisimassappat?

Uani Naalakkersuisut akissuteqaataanni periarfissat assigiinngitsut saqqummiunneqarmata

Kisianni periarfissat taakku qanoq piviusunngortinneqarnissaat suli pingaaruteqarnerpaasoq oqaatigerusupparput.

Ukiut ingerlanerini Issittumi angallanneq allanngoriartorsinnaavoq.

Aningaasarsiorneq Takornariaqartitsinikkut, imarsiornikkut inuussutissarsiorneq aammalu imartatsinni angallanneq annertusiartorujussuarsinnaapput.

Assersuutigalugu aamma nammineq qaqitassara Sullualuup aqqutitut atorneqarnerulernissaa, aaliagiiffissatut siunnersuuteqarfigalugu qaqittussaavara.

Taamaattumik Kalaallit Nunarput massakkugaaq siunissamut piareersimasartariqarpoq kingusinaanginnatsinni.

Sikusiutinik umiarsuaqarnissamut periarfissat misissornerisigut, pilersuinermut iluaqutaasinnaasut saniatigut aamma annaassiniarnermut, sillimaniarnermut aammalu inuussutissarsiornermut periarfissat nalilersornerisigut.

Siku assigiinngitsumik issususeqartarpoq, aammalu sumiiffiit pisariaqartitaat assigiinngillat.

Taamaattumik nunatsinni pisariaqartitatsinnut naleqquttumik aaqqiissutissamik nassaarniarneq pingaaruteqarpoq.

Aamma periarfissaasinnaavoq sikusiutinik umiarsuarnik piginnittunik suleqatigiinnissamut isumaqatigiissuteqarneq, nammineq umiarsuarmik pissarsinissamut periarfissat misissorneqartillugit.

Taamaaliornikkut piffissami qaninnerusumi aaqqiissutissat aammalu siunissami ataavartumik aaqqiissutissat ataatsikkut pilersaarusiorneqarsinnaapput.

Ullumikkut teknologi periarfissallu siuariartorneq aqqutigalugu annertunerujussuanngorput.

Kisianni suli nunatsinni siku pissutigalugu nunaqarfinnut nioqqutissanik assartuutit apuutinngitsoortarput.

Taamaattumik apeqqut manna eqqarsaatigisariaqarparput:

Nunatsinni siku pillugu ilisimasagut annertoorujussuugaluartut, sooq nammineq pilersuinitsinni siku suli taama annertutigisumik aporfiutigaarput?

Franskit takornariat sikusiutinik umiarsuarnik Upernaviup avannaanut angalasinnaapput.

Uagulli nammineq innuttaasut pisariaqartitaannik assartuutit siku pissutigalugu utiinnartariaqartarput.

Tamanna assigiinngissuseq nunatsinni angallannikkut periarfissanik ineriartortitsinissamik pisariaqartitsinitsinnut ersiutaavoq.

Uani oqallisigineqartoq umiarsuaq ataasiinnaq pillugu oqallinnerunngilaq.

Oqallisigaarput innuttaasut pilersorneqarnissamut periarfissaat, illoqarfiit avinngarusimasut nunaqarfiillumi sikusartumiittut siunissaat.

Aammalu oqallisigaarput Kalaallit Nunaata nammineq pisariaqartitani aallaavigalugit ineriartortinneqarnissaa.

Taamaattumik Siunnersuuteqartoq qaqiligaanut qutsavigaarput.

Naalakkersuisullu kajumissaarpavut illersornissamut umiarsuassat kisiisa eqqarsaatiginagit, nunatsinni innuttaasut pilersorneqarnissaannut sikusiutinik umiarsuaqarnissamut periarfissat aamma piviusumik ilanngullugit suliarineqarnissaat qulakkeeqqullugu.

Nunatsinni siku aporfiusinnaavoq, kisianni innuttaasut pilersorneqarnissaat pillugu aaqqiissutissanik nassaarniarnissamut aporfiussanngilaq.

Nunatsinni sumi najugaqarnerput apeqqutaatinnagu, tamarmik naligiimmik periarfissaqarnissaat anguniartariaqarparput.

Tamanna Naleqqamiit pingaartipparput.

Qujanaq.